

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі
Аддзяленне гуманітарных навук і мастацтваў
Інстытут гісторыі

ПРАГРАМА
Міжнароднай навуковай
канферэнцыі

Беларуская Народная Рэспубліка ў гісторыі
беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці

15 – 16 сакавіка 2018 г.

Мінск, 2018

ВЫДАНИИ ИНСТИТУТА ГИСТОРИИ НАН БЕЛАРУСИ

ЗАПРАШАЕМ НАВЕДАЦЬ

Археалагічную навукова-музейную экспазіцыю
Інстытута гісторыі НАН Беларусі
г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1, тэл. +375 17 2841870

АРГКАМІТЭТ

Каваленя Аляксандр Аляксандравіч – акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі, член-карэспандэнт, доктар гістарычных навук (старшыня);

Даніловіч Вячаслаў Віктаравіч – дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук (намеснік старшыні);

Кураш Віктар Іосіфавіч – дырэктар Дэпартамента па архівах і справаходстве Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь;

Дземянюк Андрэй Канстанцінавіч – дырэктар Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь;

Лакіза Вадзім Леанідавіч – намеснік дырэктара па навуковай рабоце Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Салаўянаў Андрэй Пятровіч – вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Смяховіч Мікалай Уладзіміравіч – загадчык цэнтра новай і навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Трацяк Сяргей Аляксандравіч – загадчык аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Вялікі Анатоль Фёдаравіч – загадчык кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, кандыдат гістарычных навук;

Мазец Валянцін Генрыхавіч – вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі; кандыдат гістарычных навук;

Несцяровіч Мікалай Барысавіч – старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі; кандыдат гістарычных навук;

Шэўко Фёдар Аляксеевіч – намеснік дырэктара па агульных пытаннях Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Аляхновіч Рагнеда Анатольеўна – навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Філазаповіч Таццяна Уладзіміраўна – навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Ганчарэнка Кірыл Дзмітрыевіч – лабарант 1-й катэгорыі Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Капліеў Аляксей Аляксандравіч – аспірант Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Кацюшкіна Ганна Анатольеўна – аспірант Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

ПРАГРАМА РАБОТЫ

Міжнароднай навуковай канферэнцыі

«БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ РЭСПУБЛІКА Ў ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬнай ДЗЯРЖАЎНАСЦІ»

15 сакавіка (чацвер)

9.00 – 10.00 Рэгістрацыя ўдзельнікаў

10.00 – 13.00 Адкрыццё канферэнцыі. Пленарнае
пасяджэнне.

13.00 – 14.00 Абед

14.00 – 17.30 Работа секцый

16 сакавіка (пятніца)

10.00 – 13.00 Работа секцый

13.00 – 14.00 Абед

14.00 – 16.00 Работа секцый

16.00 – 16.30 Падвядзенне вынікаў. Закрыццё канферэнцыі

ЧАС І МЕСЦА РАБОТЫ КАНФЕРЭНЦЫІ

Рэгістрацыя ўдзельнікаў

Час правядзення: 15.03.2018 г.: 9.00–10.00

Месца правядзення: Інстытут гісторыі НАН Беларусі

Адрас: г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1; 2 паверх, фae

Урачыстае адкрыццё. Пленарнае пасяджэнне

Час правядзення: 15.03.2018 г.: 10.00–13.00

Месца правядзення: Інстытут гісторыі НАН Беларусі

Адрас: г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1; 4 паверх, канферэнц-зала

Секцыя 1 «Геапалітычнае становішча Беларусі ў 1914–1921 гг. Беларуская Народная Рэспубліка ў дакументах, айчыннай і замежнай гістарыяграфіі»

Час правядзення: 15.03.2018 г.: 14.00–17.30;

16.03.2018: 10.00–13.00, 14.00–16.00

Месца правядзення: Інстытут гісторыі НАН Беларусі

Адрас: г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1; зала пасяджэнняў Вучонага савета Інстытута гісторыі НАН Беларусі (пакой 223)

Секцыя 2 «Беларуская Народная Рэспубліка ў гісторыі нацыянальна-дзяржаўнага будаўніцтва і нацыянальнай эліты»

Час правядзення: 15.03.2018 г.: 14.00–17.30;

16.03.2018: 10.00–13.00, 14.00–16.00

Месца правядзення: Інстытут гісторыі НАН Беларусі

Адрас: г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1; 4 паверх, канферэнц-зала

Закрыццё канферэнцыі

Час правядзення: 16.03.2018 г.: 16.10–17.00

Месца правядзення: Інстытут гісторыі НАН Беларусі

Адрас: г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1; зала пасяджэнняў Вучонага савета Інстытута гісторыі НАН Беларусі (пакой 223)

Даклады на пленарных пасяджэннях – да 20 хвілін.

Даклады на секцыйных пасяджэннях – да 10 хвілін.

Працоўныя мовы: беларуская, руская, англійская.

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ
15.03.2018 г. 10.30 – 12.00

УРАЧЫСТАЕ АДКРЫЦЦЁ

Інстытут гісторыі НАН Беларусі
вул. Акадэмічная, 1; 4 паверх, канферэнц-зала

Прывітальныя словы

Акадэміка-сакратара Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі, члена-карэспандэнта НАН Беларусі, доктара гістарычных навук, прафесара **Аляксандра Аляксандравіча Кавалені**.

Дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдата гістарычных навук, дацэнта **Вячаслава Віктаравіча Даніловіча**.

Дырэктара Дэпартамента па архівах і справаходстве Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь **Віктара Іосіфавіча Кураша**.

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

15. 03. 2018 г. 10.30 – 13.00

Марзалюк Ігар Аляксандравіч, член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар, старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навучы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь (Мінск)

Пакутлівы шлях да сябе: генезіс беларускай нацыянальнай ідэі і дзяржаўнасці.

Смяховіч Мікалай Уладзіміравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, загадчык цэнтра новай і найноўшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)

Беларуская нацыянальная дзяржаўнасць у 1917–1918 гг.: народ, эліта, падзеі.

Трацяк Сяргей Аляксандравіч, кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)

**Беларуская Народная Рэспубліка ў геапалітычных рэаліях
Брэст-Літоўскай міжнароднай сістэмы (1918 г.).**

Мірановіч Яўген, доктар габілітаваны, прафесар Універсітэта ў Беластоку (Беласток, Польшча)

**Беларуская Народная Рэспубліка – дзяржава, ці ідэя
дзяржавы?**

Великий Анатолий Федорович, кандидат исторических наук, доцент, заведующий кафедрой истории Беларуси и славянских народов исторического факультета Белорусского государственного педагогического университета им. Максима Танка (Минск)

БНР и «польский вопрос» в 1918 – 1925 гг.

СЕКЦЫЯ 1
«ГЕАПАЛІТЫЧНАЕ СТАНОВІШЧА БЕЛАРУСІ Ў 1914 –
1921 ГГ. БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ РЭСПУБЛІКА Ў
ДАКУМЕНТАХ, АЙЧЫННАЙ І ЗАМЕЖНАЙ
ГІСТАРЫЯГРАФІІ»

Інстытут гісторыі НАН Беларусі
вул. Акадэмічная, 1; зала пасяджэнняў Вучонага савета
(пакой 223)

15. 03. 2018 г. 14.00 – 17.30

16. 03. 2018 г. 10.00 – 13.00, 14.00 – 16.00

Мадэратары:

Трацяк Сяргей Аляксандравіч – загадчык аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Вялікі Анатоль Фёдаравіч – загадчык кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Агеенка Татьяна Николаевна, ведычый навуцны сатруднік
Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь (Мінск)

Істория архивного фонда «Рада народных министров БНР».

Бароўская Вольга Мікалаеўна, кандыдат гістарычных навук,
старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі
(Мінск)

**Беларускае пытанне ў міжваенны перыяд на прыкладзе
знешнепалітычнай дзейнасці эміграцыйнага ўрада БНР.**

Багалеўша Святлана Віктараўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта (Мінск)

Палітычныя адносіны паміж урадам БНР і Літоўскай Тарыбай у 1918–1922 гг.: здабыткі і страты.

Буча Андрэй Іванавіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Міжнароднага гуманітарна-эканамічнага інстытута (Мінск)

Супрацоўніцтва паміж Чэхаславакіяй і структурамі Беларускай Народнай Рэспублікі ў 1918–1939 гг.

Волкава Вольга Віктараўна, магістр гісторыі, метадыст Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы (Мінск)

Беларускія тэрыторыі ва ўсходняй палітыцы Германіі ў гады Першай сусветнай вайны (жнівень 1914 г. – люты 1918 г.).

Гардзіенка Наталля Сяргееўна, кандыдат гістарычных навук, намеснік дырэктара Беларускага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва (Мінск)

Эміграцыйныя архівы Беларускай Народнай Рэспублікі.

Гецэвіч Юрый Станіслававіч, кандыдат тэхнічных навук, загадчык лабараторыі распазнавання і сінтэзу маўлення Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН Беларусі (Мінск)

Віртуальная прэзентацыя гісторыі БНР у гарадской прасторы Мінска.

Денисенко Елена Петровна, навучны супрацоўнік Цэнтральнай навучнай бібліятэкі ім. Я. Коласа НАН Беларусі (Мінск)

Белорусские газеты 1917–1921 гг. в фондах ЦНБ НАН Беларусі.

Кастусёў Рыгор Андрэевіч, старшыня ГА БНФ “Адраджэньне” (Мінск)

Геапалітычнае становішча Беларусі у 1914–1921 гг.

Касцюк Міхаіл Паўлавіч, акадэмік НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар, галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)

Эвалюцыя ацэнак Беларускай Народнай Рэспублікі ў айчыннай гістарыяграфіі.

Кахновіч Віктар Адамавіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск)

Украінскае пытанне і трактаты 1918 г. аб міры ў Брэсце ў адлюстраванні сучаснай беларускай гістарыяграфіі.

Кукса Александр Николаевич, кандидат исторических наук, доцент, заместитель декана факультета горного дела и инженерной экологии Белорусского национального технического университета (Минск)

Самоопределение белорусского народа в начале XX века: геополитический фактор.

Латышонак Алег Юр’евіч, доктар, прафесар Беластоцкага ўніверсітэта (Беласток, Польшча)

Беласточчына і беластачане за незалежную Беларускаю Народную Рэспубліку, 1918–1923 гг.

Марозаў Сяргей Паўлавіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (Гродна)

Дзяржаўная традыцыя Вялікага Княства Літоўскага ў геапалітычных рэаліях 1915 – 1917 гг.

Орлова Александра Александровна, специалист по связям с общественными организациями Фонда содействия актуальным историческим исследованиям «Историческая память» (Москва, Российская Федерация)

Тема БНР в средствах массовой информации России.

Павлова Татьяна Яковлевна, кандидат исторических наук, доцент Белорусского государственного университета (Минск)

Внешнеполитическая деятельность БНР: 1918–1920 гг.

Райчонак Аляксандр Аляксандравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта (Мінск)

Праблемы рэалізацыі ідэі беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці на апошнім этапе Першай сусветнай вайны.

Снапкоўскі Уладзімір Еўдакімавіч, доктар гістарычных навук, прафесар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск)

Дыпламатыя БНР: што здолела зрабіць непризнаная рэспубліка для беларускай дзяржаўнасці.

Стральцоў Аляксандр Віктаравіч, намеснік старшыні ГА БНФ “Адраджэньне” (Мінск)

Складанасці ў вырашэнні “беларускага пытання” у час Першай сусветнай вайны ў міжнародным і сацыяльным аспектах.

Стрелец Михаил Васильевич, доктор исторических наук, профессор Брестского государственного технического университета (Брест)

Белорусская Народная Республика как субъект международных отношений: современное осмысление.

Унучак Андрэй Уладзіміравіч, кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела гісторыі Беларусі Новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)

Межы Беларусі ў працах акадэміка Я.Ф. Карскага.

СЕКЦИЯ 2
«БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ РЭСПУБЛІКА Ў ГІСТОРЫІ
НАЦЫЯНАЛЬНА-ДЗЯРЖАЎНАГА БУДАЎНІЦТВА І
НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ЭЛІТЫ»

Інстытут гісторыі НАН Беларусі
вул. Акадэмічная, 1; 4 паверх, канферэнц-зала

15. 03. 2018 г. 14.00 – 17.30

16. 03. 2018 г. 10.00 – 13.00, 14.00 – 16.00

Мадэратары:

Крыварот Анатоль Аляксеевіч – старшы навуковы супрацоўнік аддзела ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;
Мазец Валянцін Генрыхавіч – вядучы навуковы супрацоўнік аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Агееў Аляксандр Рыгоравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, прафесар Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. А. Куляшова (Магілёў)

Падтрымка ідэі стварэння беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці ў Магілёве (1917–1918 гг.).

Вабішчэвіч Аляксандр Мікалаевіч, доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык кафедры гісторыі ўсходніх славян Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А.С. Пушкіна (Брэст)

Аляксандр Цвікевіч: палітык, грамадскі дзеяч, вучоны.

Гигин Вадим Францевич, кандидат исторических наук, доцент, декан факультета философии и социальных наук Белорусского государственного университета (Минск)

Провозглашение и деятельность БНР в контексте политического процесса.

Горны Аляксандр Сяргеевіч, кандыдат гістарычных навук, старшы выкладчык Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (Гродна)

Хто ствараў БНР? Канфлікт пакаленняў.

Грузицкі Юрый Леонтьевіч, кандыдат історических наук, доцент Беларускаго государственного экономического университета (Минск)

Финансовые отношения в БНР.

Дзянісаў Антон Уладзіміравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта (Мінск)

Краязнаўчая дзейнасць органаў БНР і яе ўплыў на краязнаўчы рух Савецкай Беларусі.

Задруцкі Яўген Аляксандравіч, магістр гісторыі, супрацоўнік Інфармацыйна-аналітычнага цэнтра пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Заахвочванне дзеячаў Беларускай Народнай Рэспублікі да ўдзелу ў Акадэмічнай канферэнцыі па рэформе беларускага правапісу і азбукі ў БССР у 1926 г.

Зубко Ольга Евгеньевна, кандыдат історических наук, спецыяліст Цэнтра міжнародных сувязей і дзейнасці Вінніцкага нацыянальнага аграрнага ўніверсітэта (Вінніца, Украіна)

Экономическое наследие БНР (по материалам Меморандума Министерства финансов БНР. 1919 год).

Іофе Эмануіл Рыгоравіч, доктар гістарычных навук, прафесар Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка (Мінск)

Макар Краўцоў – аўтар слоў гімна Беларускай Народнай Рэспублікі.

Карнялюк Віталь Рыгоравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (Гродна)

Бежанскае пытанне ў палітыцы БНР: стаўленне, магчымасці і вынікі (1918–1920 гг.).

Киштымов Андрей Леонидович, кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Центра исследований белорусской культуры, языка и литературы НАН Беларуси (Минск)

Историк и история: Виталий Скалабан как историограф БНР.

Крыварот Анатоль Аляксеевіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)

К.Д.Езавітаў і спробы стварэння беларускага войска (1917–1918 гг.).

Лазько Рыгор Рыгоравіч, доктар гістарычных навук, прафесар Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Францыска Скарыны (Гомель)

Абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі як акт рэалізацыі волі Усебеларускага з'езда 1917 года.

Латушкова Юлия Павловна, научный сотрудник Института истории НАН Беларуси (Минск)

Финансы Минска в период немецкой оккупации 1918 г.

Лебядзева Вольга Міхайлаўна, кандыдат філалагічных навук, член Беларускай археаграфічнай камісіі пры Беларускім навукова-даследчым інстытуце архіўнай справы і дакументазнаўства (Мінск)

Беларуская Народная Рэспубліка ў жыццёвым лёсе М.В.Доўнар-Запольскага.

Літвін Аляксей Міхайлавіч, доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык аддзела ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)

Спроба стварэння беларускіх войскаў у 1917–1919 гг.

Лойко Александр Иванович, доктар філосафскіх навук, прафесар, заведуючы кафедрай філосафскіх учыняў Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта (Мінск)

Белорусская Народная Республика как результат синергии конкретных исторических процессов.

Лыч Леанід Міхайлавіч, доктар гістарычных навук, прафесар, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)

Параўнальны аналіз палітыкі Беларускай Народнай Рэспублікі і Рэспублікі Беларусь у сферы адукацыі.

Ляхоўскі Уладзімір Віктаравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск)

Нацыянальна-дзяржаўныя атрыбуты Беларускай Народнай Рэспублікі: гісторыя стварэння.

Мазец Валянцін Генрыхавіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)

Беларуская Народная Рэспубліка – першая форма нацыянальнай беларускай дзяржаўнасці.

Міхалюк Дарота, доктар габілітаваны, прафесар Універсітэта Мікалая Каперніка (Торунь, Польшча)

Язэп Варонка як першы прэм'ер Беларускай Народнай Рэспублікі – спроба ацэнкі.

Міцкевіч Марыя Міхайлаўна, кіраўнік Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання “Дзіцячы фонд духоўнага і культурнага адраджэння “САКАВІК” (ДФДіКА “САКАВІК”) (Мінск)

Жыццё і лёс члена Рады БНР Міхася Міцкевіча, малодшага брата Якуба Коласа.

Мушинский Николай Иосифович, кандидат философских наук, доцент Белорусского национального технического университета (Минск)

БНР в истории национально-государственного строительства как фактор справедливости.

Пушкін Ігар Аляксандравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта харчавання (Магілёў)

Роля ўсходнебеларускай эліты ў справе нацыянальна-дзяржаўнага будаўніцтва (1917–1918 гг.).

Рудкоўскі Пётр Янавіч, кандыдат гуманітарных навук у галіне філасофіі, акадэмічны дырэктар Беларускага інстытута стратэгічных даследаванняў (BISS) (Віцебск)

БНР як элемент нацыянальнай ідэнтычнасці.

Рудовіч Станіслаў Сцяпанавіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, вядучы навуковы супрацоўнік Беларускага навукова-даследчага інстытута дакументазнаўства і архіўнай справы (Мінск)

3 кагорты падзвіжнікаў Беларускай Народнай Рэспублікі: лёс Клаўдзія Дуж-Душэўскага.

Смалянчук Алесь, доктар гістарычных навук, прафесар Інстытута славістыкі Польскай акадэміі навук (Варшава, Польшча)

Раман Скірмунт (1868–1939) як палітык Беларускай Народнай Рэспублікі.

Стужынская Ніна Іванаўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск)

Ядвігін Ш.: праблема палітычнага выбару ў 1918–1919 гг.

Сяменчык Мікалай Яфімавіч, доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык кафедры гісторыі Беларусі і паліталогіі Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта (Мінск)

Ідэя беларускай дзяржаўнасці ў рэвалюцыях 1917 года.

Трубчык Елена Геннадьевна, кандыдат історических наук, научный сотрудник Института истории НАН Беларуси (Минск)

Беларуская школа як фактар барацьбы за нацыянальную дзяржаўнасць у час польска-савецкай вайны (1919–1921 гг.).

Церашковіч Павел Усеваладавіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск).

Беларусы ў кантэксце нацыянальнага адраджэння народаў заходняга памежжа Расійскай імперыі: параўнальны аналіз сацыяльных рэсурсаў пабудовы нацыянальнай дзяржаўнасці.

ЗАКРЫЩЁ КАНФЕРЭНЦЫІ

Інстытут гісторыі НАН Беларусі
вул. Акадэмічная, 1; зала пасяджэнняў Вучонага савета
(пакой 223)

16. 03. 2018 г. 16.00 – 16.30

Падвядзенне вынікаў, выступленні мэдэратараў секцый

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ НАЦЫЯНАЛЬнай АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ

Вядучы цэнтр навуковых даследаванняў Рэспублікі Беларусь у галіне гісторыі, археалогіі і антрапалогіі, адзін са старэйшых навуковых інстытутаў НАН Беларусі. Заснаваны 15 кастрычніка 1929 г. Інстытут удзельнічае ў выкананні міжнародных навуковых праектаў, мае ўстойлівыя сувязі з навуковымі цэнтрамі Расіі, Украіны, Польшчы, Літвы, Латвіі, Германіі, Францыі, Сербіі і інш. Стрыжань навуковай дзейнасці вучоных інстытута – даследаванні сацыяльна-эканамічнага, грамадска-палітычнага, дзяржаўнага, нацыянальнага, культурнага развіцця, міжнароднага супрацоўніцтва Беларусі, а таксама арганізацыя мерапрыемстваў па вывучэнні, захаванні, практычным выкарыстанні і папулярызацыі гісторыка-культурнай спадчыны краіны.

Створаны 15 кастрычніка 1929 г. на базе кафедраў усеагульнай гісторыі, гісторыі Беларусі, гісторыі беларускага права, археалогіі, этнаграфіі, гістарычнай геаграфіі, камісій па вывучэнні гарадоў, археаграфічнай і гісторыі адукацыі. Да 1931 г. насіў назву Інстытут гістарычных навук. У сярэдзіне 1930-х гадоў у складзе інстытута меліся секцыі гісторыі народаў СССР і БССР, па вывучэнні Заходняй Беларусі, гісторыі Захаду, археалогіі і этнаграфіі. Спачатку ў інстытуце працавала каля 10 чалавек, у 1935 г. – 20 чалавек. У 1929–1941 гг. супрацоўнікамі інстытута было апублікавана 32 манаграфіі.

У 1930-я гады праца інстытута праходзіла ў складаных умовах. У снежні 1930 г. быў пазбаўлены звання акадэміка У.І.Пічэта, у лютым 1931 г. скончыў жыццё самагубствам першы дырэктар інстытута У.М.Ігнатоўскі. У 30-я гг. падвергліся палітычным рэпрэсіям і былі асуджаны супрацоўнікі інстытута акадэмікі: П.В.Горын (Каляда), С.Ю.Матулайціс, З.Ф.Жылуновіч, У.І.Пічэта, Е.І.Рыўлін, В.А.Сярбента, В.К.Шчарбакоў; член-карэспандэнт С.Х.Агурскі і інш.

У гады Вялікай Айчыннай вайны частка супрацоўнікаў інстытута знаходзіліся ў савецкім тыле. У чэрвені 1944 г. было

прынята рашэнне аб аднаўленні дзейнасці Інстытута гісторыі. Супрацоўнікі інстытута ваявалі з нямецкімі захопнікамі ў радах Чырвонай Арміі (Д.А.Дудкоў, А.І.Залескі, З.Ю.Капыскі, Я.І.Карнейчык, І.Ф.Лочмель (загінуў на фронце), падпольшчыкам быў вучоны сакратар інстытута М.С.Махнач (расстраляны немцамі ў 1944 г.). Гітлераўцы вывезлі інстытуцкія археалагічныя і этнаграфічныя калекцыі, знікла картатэка па ўліку помнікаў, археалагічная фотатэка, рукапісы неапублікаваных прац.

У 1946 г. у інстытуце працавалі 2 дактары і 6 кандыдатаў навук, 7 старшых і 4 малодшыя навуковыя супрацоўнікі. У пасляваенныя гады працягвалася распрацоўка археалогіі Беларусі, гісторыі рабочага класа, аграрных адносін. Шмат увагі надавалася гісторыі стварэння БССР, сацыялістычнага будаўніцтва, пачалася распрацоўка гісторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Прыкметнай з’явай у беларускай гістарыяграфіі стала выданне абагульняючай працы “Гісторыя Беларускай ССР” (т. 1, 1954 г., т. 2, 1961 г.).

Пашыралася тэматыка даследаванняў. У 1957 г. быў створаны сектар гісторыі Вялікай Айчыннай вайны і партызанскага руху ў Беларусі, у 1962 г. – сектар гісторыі Кастрычніцкай рэвалюцыі і сацыялістычнага будаўніцтва, у 1969 г. – сектар гісторыі камуністычнага будаўніцтва. Значным вынікам дзейнасці інстытута стала выданне ў першай палове 70-х гадоў 5-томнай “Гісторыі Беларускай ССР” (старшыня галоўнай рэдакцыйнай калегіі І.М.Ігнаценка).

З другой паловы 1980-х гадоў актуалізавалася тэматыка даследаванняў. Створаны новыя аддзелы: археалогіі жалезнага веку, спецыяльных гістарычных навук, гісторыі нацыянальна-культурнага будаўніцтва. Адным з галоўных накірункаў навуковай дзейнасці інстытута стала распрацоўка гісторыі беларускага этнасу, больш шырока стала даследавацца палітычная гісторыя беларускага народа. У 1985–1995 гг. інстытутам выдадзена больш за 80 манаграфічных прац.

Кадры для інстытута рыхтуюцца праз аспірантуру. З 1976 г. працуе савет па абароне дысертацый на саісканне

вучонай ступені доктара (кандыдата) гістарычных навук. У 1950-я гады інстытут стаў каардынуючым цэнтрам у рэспубліцы па вывучэнні гісторыі Беларусі. З 1960 г. у ім працуе навуковы савет па каардынацыі навуковых даследаванняў.

Дырэктары інстытута: У.М.Ігнатоўскі (1929–1931); П.В.Горын (Каляда) (1931–1936); В.К.Шчарбакоў (1936–1937); М.М.Нікольскі (1937–1953); І.С.Краўчанка (1953–1965); Н.В.Каменская (1965–1969); І.М.Ігнаценка (1969–1975); П.Ц.Петрыкаў (1975–1988); М.П.Касцюк (1988–1999); М.С.Сташкевіч (1999–2004, в.а. дырэктара); А.А.Каваленя (2004–2010); В.В.Даніловіч (з 2010 г.).

У інстытуце працавалі акадэмікі П.В.Горын (Каляда), З.Ф.Жылуновіч (Цішка Гартны), І.М.Ігнаценка, У.М.Ігнатоўскі, І.С.Краўчанка, С.Ю.Матулайціс, М.М.Нікольскі, У.М.Перцаў, Е.І. Рыўлін, В.А. Сярбента, В.К.Шчарбакоў, А.Н.Ясінскі, члены-карэспандэнты С.Х.Агурскі, Н.В.Каменская, І.Я.Марчанка, П.Ц.Петрыкаў, К.І.Шабуня, у цяперашні час працуе акадэмік М.П.Касцюк.

Сённяшні навуковы патэнцыял інстытута: 11 дактароў навук з іх 1 акадэмік, 52 кандыдаты навук. Інстытут удзельнічае ў распрацоўцы рэспубліканскіх і рэгіянальных навуковых праектаў; валодае ўстойлівымі міжнароднымі сувязямі. Усталяваны доўгачасовыя кантакты з навуковымі цэнтрамі Расіі, Польшчы, Літвы і інш. дзяржаў. Нароўні з азнаямленчымі паездкамі і ўдзелам у навуковых форумах, выкарыстоўваюцца такія формы, як сумесная публікатарская дзейнасць, камандзіроўкі і стажыроўкі спецыялістаў, чытанне лекцый, абмен літаратурай, сумесная распрацоўка навуковых праграм і праектаў.

У цяперашні час праца Інстытута праводзіцца ў рамках дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2016–2020 гг. «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства» (навук. кір. – член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А.А.Каваленя) падпраграмы № 1 «Гісторыя і культура» (навук. кір. – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В.В.Даніловіч).

ВАЖНЕЙШЫЯ ПАДЗЕІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАЦЫЯНАЛЬнай АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ

20 лютага 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Фондам садзейнічання актуальным гістарычным даследаванням «Гістарычная памяць» і Прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь праведзены міжнародны навуковы семінар «Рэвалюцыя і грамадзянская вайна на тэрыторыі Расійскай імперыі».

2 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзены міжнародны «круглы стол» «Супрацоўніцтва расійскіх і беларускіх гісторыкаў: перспектывы ўзаемадзеяння», у якім прыняў удзел сенатар Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі, д.г.н. В. В. Кандрашын.

10 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі адбылося пасяджэнне секцыі па падпраграме «Гісторыя і культура» дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства».

28 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзены Першы сімпозіўм «Навуковыя асновы беларускай дзяржаўнасці».

30 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзены Міжнародны «круглы стол» «Андрэй Волан: жыццё і дзейнасць».

30–31 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна с Прадстаўніцтвам па Беларусі Фонда імя Конрада Адэнаўэра праведзена Міжнародная канферэнцыя «Беларусь у сучасных геапалітычных працэсах».

30–31 сакавіка 2017 г. у Маскве сумесна з гістарычным факультэтам і факультэтам паліталогіі Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя М.В. Ламаносава праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Стагоддзе Рэвалюцыі 1917 года ў Расіі».

6–7 красавіка 2017 г. у Шуміліна сумесна з Шумілінскім раённым выканаўчым камітэтам, Віцебскім дзяржаўным універсітэтам імя П.М. Машэрава праведзена Навукова-практычная канферэнцыя «Шумілінскія чытанні».

13–14 красавіка 2017 г. у Мінску сумесна з Фондам садзейнічання актуальным гістарычным даследаванням «Гістарычная памяць» і Прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Сусветныя войны XX стагоддзя ў гістарычнай памяці Расіі і Беларусі».

20–21 красавіка 2017 г. у Віцебску сумесна з Віцебскім дзяржаўным універсітэтам праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Актуальныя праблемы крыніцазнаўства».

28 красавіка 2017 г. у Мінску сумесна з Беларускім дзяржаўным музеем гісторыі Вялікай Айчыннай вайны і Культурным цэнтрам і фондам «Свет Сент-Экзюперы» (Масква) праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Авіяцыя партызанам у гады Вялікай Айчыннай вайны».

11–12 мая 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Вынікі археалагічных даследаванняў на тэрыторыі Беларусі ў 2016 годзе».

24 мая 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Нацыянальным архівам Рэспублікі Беларусь праведзены Міжнародны «круглы стол» «Архівы як інфармацыйная аснова гістарычных даследаванняў (да 90-годдзя Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь)».

25–26 мая 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Еўропа: актуальныя праблемы этнакультуры».

8–9 чэрвеня 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Інстытутам гісторыі Літвы, Інстытутам гісторыі ім. Т. Мантойфеля Польскай акадэміі навук і Польскім інстытутам у Мінску праведзена Міжнародная канферэнцыя «Праблемы лакальнай гісторыі: канфесійнае жыццё Вялікага Княства Літоўскага і Польшчы ў XVI–XVIII стст.».

14 чэрвеня 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзены Міжнародны «круглы стол» «Беларуска-кітайскія сувязі: гісторыя і сучаснасць».

26–27 чэрвеня 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Міждзяржаўным фондам гуманітарнага супрацоўніцтва праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Антрапалогія сям’і: гістарычныя, сацыяльна-эканамічныя і біялагічныя аспекты даследаванняў».

29 чэрвеня 2017 г. Інстытут гісторыі НАН Беларусі занесены на Рэспубліканскую дошку гонару.

29 чэрвеня 2017 г. у Мінску сумесна з гістарычным факультэтам Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка праведзена Рэспубліканская навукова-тэарэтычная канферэнцыя «Беларуская дзяржаўнасць: вытокі, станаўленне, развіццё (IX–XXI стст.)».

30 чэрвеня 2017 г. у Оршы сумесна з Аршанскім раённым выканаўчым камітэтам і Музейным комплексам гісторыі і культуры Аршаншчыны праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Орша на парозе тысячагоддзя».

7–8 верасня 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Мінскім гарадскім выканаўчым камітэтам праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Мінск і мінчане: дзесяць стагоддзяў гісторыі (да 950-годдзя горада)».

15–16 верасня 2017 г. у Свіслачы сумесна са Свіслацкім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Навукова-практычная канферэнцыя «Мінулае і сучаснасць Свіслацкага краю».

22–23 верасня 2017 г. у Слуцку сумесна са Слуцкім раённым выканаўчым камітэтам праведзены Навукова-практычная канферэнцыя «Беларусь, Слуцчына і Эдвард Вайніловіч».

28–29 верасня 2017 г. у Мсціславе сумесна з Мсціслаўскім раённым выканаўчым камітэтам і Магілёўскім дзяржаўным ўніверсітэтам праведзены

Навукова-практычная канферэнцыя «Мсціслаўшчына ў кантэксце гісторыі Падняпроўя».

4 кастрычніка 2017 г. у г. Рагачоў сумесна з Рагачоўскім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Рэспубліканская навукова-практычная канферэнцыя «Старажытнасці Гомельскага Падняпроўя (прымеркаваная 55-годдзю да ДУК «Рагачоўскі музей народнай славы»)».

5 кастрычніка 2017 г. у Вільнюсе сумесна з Літоўскім эдукалагічным універсітэтам праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Парламентарызм ў Вялікім Княстве Літоўскім у XVIII стагоддзі: інстытуты, парламентарыі, парламенцкая практыка».

12–13 кастрычніка 2017 г. сумесна з Беларускім дзяржаўным музеем гісторыі Вялікай Айчыннай вайны праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Кіраўніцтва антыфашысцкім супраціўленнем на тэрыторыі Беларусі (1941–1944): да 75-годдзя стварэння Беларускага штаба партызанскага руху».

26–27 кастрычніка 2017 г. сумесна з Пасольствам Украіны ў Рэспубліцы Беларусь, Мінскім гарадскім грамадскім аб'яднаннем украінцаў «Заповіт» і Вілейскім раённым выканаўчым камітэтам праведзены Міжнародны навуковы «круглы стол» «Дзейнасць П.С.Орліка (1672–1742) і прававая думка у Еўропе першай паловы XVIII ст. Беларуска-ўкраінскія культурна-асветніцкія ўзаемасувязі».

2–3 лістапада 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Вялікі Кастрычнік у гістарычных лёсах беларускай дзяржаўнасці».

10 лістапада 2017 г. у Карэлічах сумесна з Карэліцкім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Навукова-практычная канферэнцыя XII Карэліцкія краязнаўчыя чытанні «Штодзённасць жыхароў Карэліцкага рэгіёна X–XX стст.».

22 снежня 2017 г. сумесна з Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэтам імя Максіма Танка праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «1917 год у гістарычных лёсы народаў Беларусі».

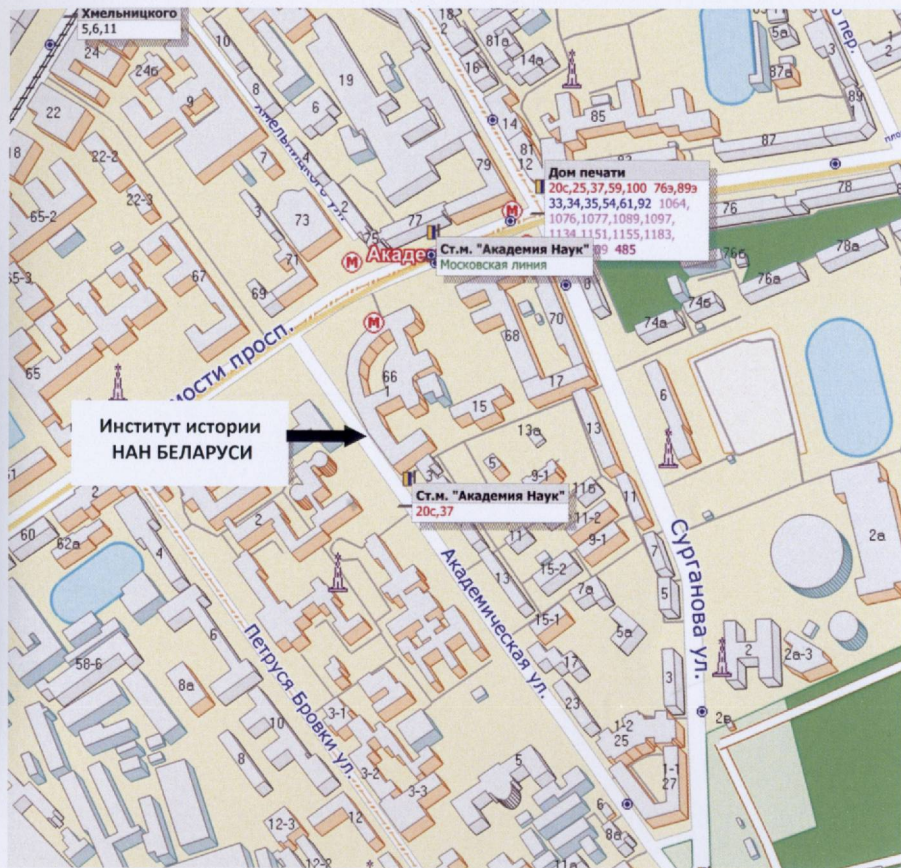
13–14 лютага 2018 г. у г.п. Расоны сумесна з Расонскім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Навукова-практычная канферэнцыя «Расонскі край: гісторыя, культура, людзі (да 100-годдзя з дня нараджэння П.М.Машэрава)».

15–16 лютага 2018 г. у Гомелі сумесна з Гомельскім дзяржаўным універсітэтам імя Ф.Скарыны і Расійскім Цэнтрам навукі і культуры ў Гомелі праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Туркманчайскі мірны дагавор: да 190-годдзя падзеі».

ДЛЯ ЗАПІСАЎ

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2016–2020 гг. «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства» (навуковы кіраўнік – член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А.А.Каваленя) падпраграмы № 1 «Гісторыя і культура» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В.В. Даніловіч), задання 1.3.03 «Беларусь у гістарычным працэсе: сацыяльна-эканамічныя трансфармацыі і грамадская-культурныя змены (канец XVIII – пачатак XXI ст.)» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт М.У.Смяховіч).

КАРТА ПРАЕЗДУ ДА ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

Надрукавана ў РУП "Выдавецкі дом "Беларуская
навука" Наклад: 90 экз. Заказ № 146.